

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

18 ינואר 2021

רת"ק 49622-12-20

1

לפני: השופט יעקב שפסר, סגן הנשיאה

המבקש: נתן דוד רבינוביץ

נגד

המשיבה: איי. די. איי, חברה לביטוח בע"מ

2

3

פסק דין

4

5 1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתביעות קטנות בפתח תקווה בתיק
6 22720-07-20 (כב' הרשמת הבכירה זהבית אלדר) מיום 10/12/2020, בו נדחתה
7 תביעת המבקש לפיצוי לפי חוק התקשורת [בזק ושירותים] התשמ"ב – 1982 (להלן:
8 "חוק הספאם").

9 2. ביסוד התביעה עומדת הודעת דואר אלקטרוני שנשלחה למבקש מטעם המשיבה,
10 שלטענתו עצם שליחתה מפרה את חוק הספאם. המבקש מבוטח אצל המשיבה, חברה
11 העוסקת בתחום הביטוח, בפוליסת ביטוח לתאונות אישיות. במהלך השנים שבהן
12 המבקש היה מבוטח אצל המשיבה, שלחה לו המשיבה מספר הודעות פרסומת, אשר
13 כולן עסקו בענייני ביטוח. בדצמבר 2019, שלחה המשיבה לכתובת המייל של המבקש
14 הודעת פרסומת אחת לקידום פוליסת חיסכון שהיא מציעה ללקוחותיה. בראש הודעה זו
15 לא נכתבה המילה "פרסומת".

16 3. בית המשפט קמא קבע כי שליחת ההודעה נעשתה כדין, בהתאם לחריג לחוק שבסעיף
17 30א(ג). כמו כן קבע בית המשפט שכיוון שבכתב התביעה לא הועלתה הטענה שבראש
18 ההודעה לא נכתבה המילה "פרסומת" וטעון זה נשמע לראשונה בדיון בבית המשפט,
19 הרי שהוא מהווה הרחבת חזית ואין צורך להיזקק לו.

20 4. שני טיעונים עיקריים העלה המבקש כנגד פסק הדין. הטיעון הראשון הוא ששגה בית
21 המשפט קמא בקובעו כי שליחת ההודעה נעשתה כדין ובהתאם לחריג. לדבריו, התנאי
22 הרביעי בסעיף 30א(ג) דורש דמיון בין השירות שמספקת החברה ללקוחותיה לבין
23 הודעות הפרסומת שמותר לה לשלוח להם. בבקשתו היפנה לפסק דינו של בית המשפט
24 העליון בע"א 534/17 עו"ד רונן לפיד נ' סלקום ישראל בע"מ (פורסם בנבו,
25 6.03.2019) (להלן: "הלכת סלקום"), בו פורש התנאי והוגדרו גבולותיו. לטענת המבקש,

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

18 ינואר 2021

רת"ק 49622-12-20

1 הדמיון הקלוש בין הביטוח שהוא רכש מהחברה, לבין פוליסת החיסכון שהוצעה לו
2 בהודעת המייל מצוי מחוץ לגדרי התנאי, והלכך אסורה שליחת ההודעה. טיעונו השני של
3 המבקש הוא כי העובדה שהעלה לראשונה את הטענה שבראש ההודעה לא נכתבה
4 המילה "פרסומת" בדיון עצמו ולא בכתבי הטענות, אינה מהווה הרחבת חזית, כיוון
5 שמדובר בטיעון משפטי ולא עובדתי. עוד טוען המבקש כי גם אם היה מדובר בהרחבת
6 חזית, לא כפוף בית המשפט לתביעות קטנות לסדרי הדין הנוהגים בערכאות הרגילות,
7 והיה עליו לקבל את טענותיו.
8 בנוסף טוען המבקש, כי בית המשפט קמא שגה בקובעו שמטרת החוק היא "להגן על
9 האזרח מהשורה המוצא עצמו חסר אונים למול מתקפת ספאם". לדבריו, מטרת החוק
10 היא ליצור הרתעה כנגד החברות המפרות ולעודד תובעים לתבוע, כדי למגר את תופעת
11 הספאם.
12 5. תמצית טיעוני המשיבה כעולה מעיון בתיק בית המשפט קמא, היא כי שני המוצרים –
13 פוליסת החיסכון ופוליסת ביטוח לתאונות אישיות – הם מוצרים קרובים באופיים. שניהם
14 מוצרי ביטוח לכל דבר ועניין, ושניהם בגדר "ביטוח פרט". בנוסף, טוענת המשיבה, בית
15 המשפט העליון קבע בהלכת סלקום כי נדרשת הפרדה עניינית וארגונית בין התחומים
16 על מנת לקבוע שהם אינם עומדים בתנאי הדמיון, ואצלה בחברה אין שום הפרדה בין
17 ביטוח תאונות אישיות לביטוח החיסכון, שניהם משווקים על ידי אותן יחידות ותחת אותו
18 מבנה ארגוני ואותם מנהלים.
19 6. להשלמת התמונה יצוין כי המבקש, שהינו עו"ד בתחום המקרקעין במקצועו, מציג את
20 עצמו כפעיל חברתי במיגור תופעת הספאם, ומעיד על עצמו כי שנוהג להגיש תביעות
21 מסוג זה, ככל שמקבל הוא הודעת ספאם. סכום התביעה הכולל עמד על 1,000 ₪.
22 7. לאחר שעיינתי בבקשה ובתיק בית המשפט קמא, לא מצאתי מקום למתן רשות ערעור.
23 כידוע, תכלית ההליך מושא הנדון, היא לפשט, ליעל ולהנגיש את בירור המחלוקת בין
24 הצדדים באופן מהיר ותכליתי, ובמקביל, מנחה תכלית זו גם את ערכאת הערעור בבואה
25 לשקול מתן רשות ערעור על פסק דין. כזו תהיה מוצדקת איפוא רק במקרים חריגים,
26 בהם נמצאה טעות גלויה על פניו של פסק הדין או כשהמדובר בשאלה עקרונית. לא
27 מצאתי שזה המצב בענייננו.
28 אדרבא, נראה לי שלא זו בלבד שבית המשפט קמא הסיק על רקע הראיות שבאו לפניו
29 את המסקנות המשפטיות המתבקשות והראויות, אלא שפסק הדין מעלה בבירור, כי בית
30 המשפט קמא היה ער למכלול העובדות הנדרשות בתיק זה ובכלל זה להלכות הנוגעות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

18 ינואר 2021

רת"ק 49622-12-20

- 1 לעניין, ופסק את דינו תוך שקבע קביעות עובדתיות מובהקות שערכאת הערעור אינה
2 מתערבת בהן כידוע.
- 3 8. על מנת שלא ל"הותיר את הדף חלק" אציין, שאף לגופו של עניין לא מצאתי יסוד לנטען.
4 עיקר בקשתו של המבקש נסובה סביב תנאי הדמיון. לדבריו, אין שום דמיון בין פוליסת
5 הביטוח לתאונות אישיות בה הוא מבוטח אצל המשיבה, לבין פוליסת החיסכון שאותה
6 היא פרסמה בהודעת המייל. אין שום מימד ביטוחי בפוליסת החיסכון, ובשל כך היא מוצר
7 שונה ונבדל לחלוטין מפוליסת הביטוח. עוד טוען המבקש שלא ניתן לקבל את טענת
8 החברה שכיוון שמבחינה ארגונית אין הפרדה בה בין מחלקת החיסכון למחלקת הביטוח
9 הרי שמתקיים תנאי הדמיון, כיוון שלטענתו נדרשת הפרדה אובייקטיבית, ולא ייתכן
10 שהיעדר הפרדה פנים-ארגונית סובייקטיבית תאפשר לחברה להתייחס למוצרים שונים
11 כדומים.
- 12 9. בהלכת סלקום ניסה בית המשפט העליון לשרטט את הגבולות שבין הדומה לשונה. נקבע
13 שאין לקבל פרשנות מצמצמת לתנאי הדמיון, כיוון שפרשנות כזו תאיין את החריג
14 שהמחוקק קבע, ותחייב כל עוסק לפצל את רשימות לקוחותיו בהתאם לסוג המוצרים
15 אותם הוא רכש. בנוסף נקבע שספק אם פרשנות מצמצמת "תואמת את תכליתו של
16 הסעיף מבחינת ציבור הלקוחות, שכן לקוח שרכש מעוסק מוצר מסוים (למשל, ביגוד)
17 עשוי להתעניין גם במוצרים אחרים של אותו עוסק (למשל, נעליים או תיקים)". בפסק
18 הדין נקבעו מספר עקרונות מנחים לבחינת הסוגיה. אציין את הרלוונטיים לענייננו:
- 19 **"ראשית, ככלל יש לאפשר לעוסק לשלוח דברי פרסומת לרשימת**
20 **הלקוחות במגוון התחומים בהם הוא עוסק. כך, למשל, חנות כלי בית**
21 **יכולה לשלוח הצעות לרשימת הלקוחות ביחס למגוון מוצריה, ואין להטיל**
22 **עליה דרישה לפצל את רשימת הלקוחות, כך שאדם שרכש כלי מטבח**
23 **יקבל אך ורק הצעות הנוגעות לכלי מטבח, ואילו אדם שרכש מצעים יקבל**
24 **אך ורק הצעות ביחס למצעים. בדומה, עסק המתמחה במוצרי חשמל אינו**
25 **נדרש להבחין בין לקוחות שמסרו לו פרטי קשר אגב רכישת מקררים, לבין**
26 **לקוחות שמסרו לו פרטי קשר אגב רכישת תנורים או טלוויזיות....**
- 27 **...רביעית, כאשר לעוסק מספר תחומי עיסוק נבדלים, הן מבחינה עניינית**
28 **והן מבחינה אירגונית, יש לראות בכל תחום עיסוק כעוסק נפרד, ולאפשר**
29 **משלוח לרשימת הלקוחות רק ביחס לדברי פרסום הנוגעים למחלקה**
30 **הרלוונטית. כך, למשל, חברת ביטוח אינה יכולה לשלוח במסגרת החריג**
31 **בו עסקינן פרסומות שעניינן ביטוח פנסיוני ללקוחות שרכשו אצלה ביטוח**
32 **אלמנטרי או ביטוח נסיעות לחו"ל..."**
- 33 מהאמור לעיל נראה אפוא, שהגבולות בין הדומה לשונה מבחינה עניינית אינם חד
34 משמעיים ויש לפרש את העיקרון המנחה הרביעי כדרישת דמיון ארגונית: כאשר ישנה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

18 ינואר 2021

רת"ק 49622-12-20

1 הפרדה ארגונית בין תחומי עיסוק שונים, יש להפריד את רשימת הלקוחות בין התחומים
2 ולפרסם ללקוחות את המוצרים מאותו התחום והמחלקה שמהם הם רכשו שירות בעבר,
3 אך כאשר אין הפרדה ארגונית בין המוצרים, אין לחייב את החברה ליצור הפרדה
4 בפרסום.
5 המבקש טוען בדבריו כי אם יקבע בית המשפט שההפרדה הנדרשת היא הפרדה ארגונית
6 בלבד ולא הפרדה עניינית, יהיה בכך משום ביטול דרישת תנאי הדמיון, שכן כל מפרסם
7 ייצור מעין חיבור ארגוני בין מוצריו השונים ובכך יוכל לעקוף את התנאי. אינני רואה עין
8 בעין עם המבקש את החשש שהעלה, ולא נראה לי הגיוני שעוסק ישקיע משאבים
9 בהכשרת עובדיו לתחומים שונים, יערב בין מחלקות שונות וייצור אי סדר בעסק שלו, רק
10 כדי שיוכל לפרסם חלק ממוצריו אצל חלק מלקוחותיו. שנית, אין בכונתי לביטול מוחלט
11 של תנאי הדמיון הענייני. כאשר אין קשר כלל בין המוצרים, או שהקשר הינו רחוק ביותר,
12 גם אם מבחינה ארגונית המוצרים מעורבים לחלוטין, לא יוכל העוסק לפרסם ללקוחות
13 את המוצר השונה והרחוק, וזאת כפי שמשתקף מהכלל המנחה הראשון שבהלכת סלקום
14 שצוין לעיל.
15 נקודה נוספת העולה מקביעת בית המשפט היא, שדי בכך שיש דמיון כזה בין המוצרים,
16 שלקוח שמתעניין במוצר אחד עשוי להתעניין גם במוצרים האחרים של אותו עוסק, כדי
17 שתנאי הדמיון יתקיים.
18 10. נראה שבעניינינו אין הפרדה ארגונית כלל בין פוליסת הביטוח לפוליסת החיסכון, ובשל
19 כך ניתן לומר כי הודעת הפרסומת עומדת בתנאי הדמיון. גם מבחינה עניינית קרובות
20 פוליסת הביטוח לפוליסת החיסכון ושתיהן כפי שטענה המשיבה, בגדר "ביטוחי פרט".
21 יתר על כן, בהחלט ייתכן שלקוח שרכש מוצר ביטוחי בחברת ביטוח יתעניין במוצר חיסכון
22 באותה החברה, וגם בשל כך עומדת ההודעה בתנאי ונכנסת לגדרי החרג.
23 11. המבקש טען כי ניתן לטעון להרחבת חזית כנגד טענות עובדתיות שמועלות לראשונה
24 בבית המשפט, או כנגד טענות משפטיות שמהוות שינוי מהותי מחזית הטיעון וחורגות
25 ממסגרת עילת התביעה. אלא, שבעניינינו לא נפרשה העובדה שלא נכתבה בראש הודעת
26 הפרסומת המילה "פרסומת". זוהי טענה עובדתית חדשה שהעלה המבקש בדיון, בלא
27 שטען אותה מראש, באופן שלא ניתנה לנתבעת הזדמנות להשיב עליה.
28 12. לחלופין, טען המבקש כי בהתאם לסעיף 62(ב) לחוק בתי המשפט, לא כפוף בית המשפט
29 לתביעות קטנות לסדרי הדין הנוהגים כרגיל. אכן יש צדק בדבריו, ואולם לא ניתן להתעלם
30 מסיפא הסעיף הנ"ל הקובעת "...לענין סימן זה, יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר
31 להכרעה צודקת ומהירה". בית המשפט קמא בחר, על פי הסמכות המפורשת שהדין

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

18 ינואר 2021

רת"ק 49622-12-20

- 1 מקנה לו, לקבל את טענת הרחבת החזית, כיוון שסבר שזו הדרך המועילה ביותר
2 בנסיבות העניין. זהו עניין הנתון לשיקול דעתו של בית המשפט, וודאי שאינו מהווה "טעות
3 משפטית או עובדתית גלויה" המצדיקה את קבלת בקשת רשות הערעור.
4 13. בשולי הדברים אתייחס לטענת המבקש לפיה מטרת החוק היא ליצור הרתעה כנגד
5 החברות המפרסמות. דעתי היא כי במקרה דנן מטרת החוק כלל אינה מתקיימת, וזאת
6 משאין מדובר בענייננו בחברה ששולחת באופן קבוע כמויות רבות של הודעות ספאם,
7 ואפילו לא מדובר בחברה ששלחה מספר הודעות מצומצם שגובלות בגדרי המותר
8 והאסור על פי החוק. ענייננו נסוב סביב הודעת מייל אחת שלגביה קיים ספק האם היא
9 דומה או שונה למוצר אותו רכש המבקש, ובהחלט ייתכן שלקוח החברה יתעניין במוצר
10 שפורסם. שנית, ספק בעיני אם תביעה מסוג זה הנוגעת להודעה בודדת יש בה כדי
11 להרתיע כלל.
12 14. קודם סיום אעיר, כי לא נכון בעיני לאלץ עסק קטן שעוסק במספר תחומים דומים במהותם
13 אך שונים בפרטיהם להפריד את רשימות לקוחותיו באופן שידרוש ממנו זמן ומשאבים
14 מיותרים. מטרת החריג לחוק היא לאפשר חיי מסחר תקינים וקשר בין לקוחות לנותני
15 שירות, ואין להציב מכשולים מיותרים בפני בעל עסק הרוצה לממש את החריג ולפרסם
16 את מוצריו לרשימת לקוחותיו, במיוחד לאור העובדה שמדובר בלקוחות שהסכימו לקבל
17 ממנו הודעות פרסומת, וניתנה להם האפשרות להסיר את שמם מרשימת התפוצה בכל
18 עת.
19 15. לאור כל האמור, נדחית הבקשה.
20 משלא התבקשה תשובת המשיבה, אין צו להוצאות.
21
22 ניתן היום, ה' שבט תשפ"א, 18 ינואר 2021, בהעדר הצדדים.

יעקב שפסר

יעקב שפסר, שופט, סגן הנשיאה